



ΝΙΚΟΠΟΛΙΣ

NIKOPOLIS

ΠΡΕΒΕΖΑ / PREVEZA



Η Νικόπολη της Ηπείρου, η πόλη της νίκης, ιδρύθηκε από τον Οκταβιανό Αύγουστο σε ανάμνηση της μεγάλης νίκης του εναντίον του στόλου του Αντωνίου και της Κλεοπάτρας στη ναυμαχία του Ακτίου (31 π.Χ.), που τον κατέστησε απόλυτο μονάρχη του ρωμαϊκού κράτους.

Η ίδρυση της Νικόπολης δεν υπαγορεύθηκε μόνο σε ανάμνηση της νίκης του Οκταβιανού. Αποσκοπούσε, κυρίως, στον στρατιωτικό έλεγχο της δυτικής Ελλάδας και όλο του τότε γνωστού κόσμου, καθώς και στην οικονομική και κοινωνική ενίσχυση της περιοχής που είχε υποφέρει από την περίοδο. Για τον συνοικισμό της νέας πόλης μεταφέρθηκαν κάτοικοι, με τις περιουσίες τους, από τις μισοερείπωμένες και εγκαταλελειμμένες πόλεις της γύρω περιοχής.

Η νέα πόλη κοσμήθηκε από τον Αύγουστο με μεγαλόπρεπα κτήρια από τα λάφια της ναυμαχίας, καθώς και από τις δωρεές του Ηρώδη Α΄, βασιλιά της Ιουδαίας. Η ρωμαϊκή Νικόπολη περιβάλλεται από τείχη που έχουν περίμετρο πάνω από 5 χλμ., ενώ ένα μεγάλο συγκρότημα δημόσιων κτηρίων βρίσκεται έξω από τα τείχη, στην περιοχή του *έν ἄλσει Προαστίου*, ΒΑ. της πόλης. Η δυτική πλευρά της πόλης οριζόταν από την τοξοστοιχία του μεγάλου υδραγωγείου που χτίστηκε στα χρόνια του Οκταβιανού Αυγούστου, όπως τα περισσότερα δημόσια κτήρια: ωδείο, θέρμες, ρωμαϊκές βασιλικές, νυμφαία, δεξαμενές κ.ά.

Η Νικόπολη χτίστηκε με τις προδιαγραφές μιας *colonia Augusta*. Τα περισσότερα κτήρια εντάσσονται στις οικοδομικές νησίδες (*insulae*) του πολεοδομικού ιστού της ρωμαϊκής πόλης, οι οποίες είναι χωρισμένες σε ορθογώνια παραλληλόγραμμα (*strigae*), και κάθε κτήριο, ανάλογα με το μέγεθός του, καταλαμβάνει ένα ή και περισσότερα τέτοια παραλληλόγραμμα.

Η Νικόπολη υπήρξε κέντρο ελληνικού πολιτισμού, αλλά και σημείο συνάντησης του ανατολικού και του δυτικού κόσμου. Ήταν πρωτεύουσα της Ηπείρου και της Ακαρνανίας κατά τους τρεις πρώτους αιώνες της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας και διατήρησε μέχρι το τέλος της βασιλείας του Γαλλιανού

(253-268 μ.Χ.) την ελευθερία της, όπως μαρτυρεί η νομισματοκοπία της. Η κρίση του ρωμαϊκού κράτους τον 3ο αι. μ.Χ. επηρέασε σημαντικά τη Νικόπολη που έχασε τον διεθνή κοσμοπολιτικό χαρακτήρα και την ακτινοβολία της και μεταβλήθηκε σε επαρχιακό κέντρο.

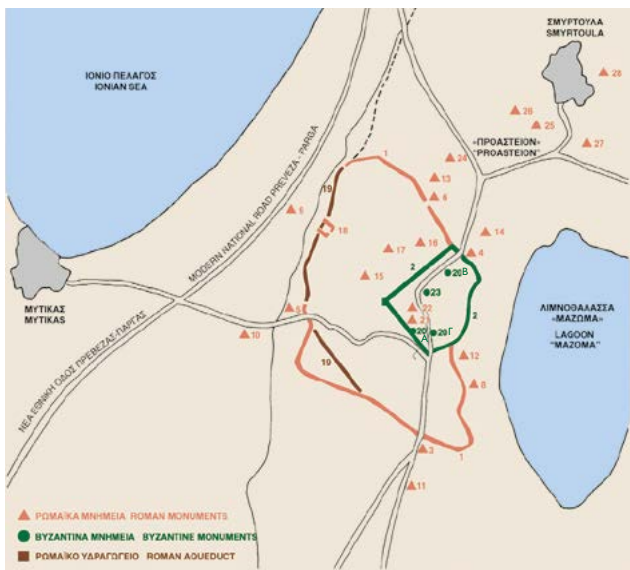
Με την αναδιοργάνωση του ρωμαϊκού κράτους επί Διοκλητιανού (284-305 μ.Χ.), η Νικόπολη γίνεται πρωτεύουσα, διοικητικό και οικονομικό κέντρο της επαρχίας της Παλαιάς Ηπείρου. Οι συνεχείς βαρβαρικές επιδρομές και οι σεισμοί οδήγησαν στη σταδιακή αποδυνάμωση της πόλης. Μέσα στον 5ο αι. μ.Χ. η πόλη συρρικνώνεται σημαντικά και περιβάλλεται με νέα ισχυρά τείχη που είχαν κατά διαστήματα πύργους και πύλες. Κατά την παλαιохριστιανική εποχή (4ος-6ος αι. μ.Χ.) γίνεται κέντρο νέων καλλιτεχνικών και πνευματικών αναζητήσεων με μεγάλη επιρροή και ακτινοβολία σε όλο τον ελληνικό χώρο.



Τα κυριότερα μνημεία της χριστιανικής πόλης αποτελούν οι παλαιοχριστιανικές βασιλικές και τα προσκτίσματά τους. Τέσσερις από τις βασιλικές αυτές σώζονται μέσα στα βυζαντινά τείχη: Βασιλική Α ή του Δομετίου, Βασιλική Β ή του Αλκίσωνος, Βασιλική Γ και Βασιλική ΣΤ. Έξω από τη βυζαντινή πόλη, στο νοτιοανατολικό τμήμα της ρωμαϊκής πόλης εντοπίστηκε η Βασιλική Δ και στον όρμο Βαθύ η Βασιλική Ε.

Η Νικόπολη φαίνεται ότι σταδιακά παρακμάζει και εγκαταλείπεται μετά τις επιδρομές των Αράβων και των Βουλγάρων στην περιοχή κατά τον 9ο και τον 11ο αι. μ.Χ. αντίστοιχα.

Το Αρχαιολογικό Μουσείο Νικόπολης, στην είσοδο της πόλης της Πρέβεζας, φιλοξενεί τη μόνιμη έκθεση «Μία ναυμαχία - μία πόλη - μία αυτοκρατορία». Στην πρώτη αίθουσα παρουσιάζεται η πορεία της πόλης μέσα στους αιώνες από την ίδρυση ως την εγκατάλειψή της. Μέσα από τα εκθέματα – αρχιτεκτονικά μέλη, αγάλματα, βωμούς, νομίσματα και άλλα μικροεπρήματα – προβάλλεται η στρατηγική της θέσης, η μορφή και η εξέλιξη της σε ακμαίο διοικητικό κέντρο κατά τους ρωμαϊκούς χρόνους και η μετατροπή της σε σημαντική θρησκευτική μητρόπολη κατά τους βυζαντινούς. Στη δεύτερη αίθουσα παρουσιάζονται διαχρονικά οι επιμέρους τομείς και οι εκφάνσεις του βίου των κατοίκων. Αγγεία, πλίνθοι και κέραμοι, εργαλεία, παιχνίδια, σκεύη καλλιψισμού και κοσμήματα, σαρκοφάγοι, τεφροδόχες κάλπες και κτερίσματα δίνουν μια εικόνα για την εμπορική και βιοτεχνική δραστηριότητα των Νικοπολιτών, την καθημερινότητα, τις συνήθειες και τη στάση τους απέναντι στον θάνατο. Τέλος, στους διαδρόμους παρουσιάζεται, μέσα από πλούσιο εποπτικό υλικό, η ιστορία της Νικόπολης από την εγκατάλειψή της έως τους νεότερους χρόνους, η ιστορία της ανασκαφικής έρευνας και των εργασιών ανάδειξης του αρχαιολογικού χώρου από τις αρχές του 20ού αιώνα μέχρι σήμερα.



Nikopolis, the city of victory, was founded by Octavian Augustus in Epiros, to commemorate his great victory over the fleet of Antony and Cleopatra in the Battle of Actium (31 BC), which made him undisputed master of the Roman state.

The foundation of Nikopolis was not dictated solely by a desire to commemorate Octavian's victory. It was designed primarily to secure military control over western Greece, and the entire then-known world, and to benefit the economic and social situation in the region, which had suffered during this period. To create the new city, the inhabitants of the half-devastated and abandoned cities of the surrounding area were moved here, along with their property.

The new city was adorned by Augustus with imposing buildings, financed from the spoils of the naval-battle and also from donations made by Herodes I, king of Judaea. Roman Nikopolis is surrounded by fortification walls with a perimeter of over 5 km and there is a large complex of public buildings outside the wall in the area of the "suburb in a grove" north-east of the city. The west side of the city was bounded by the arcade supporting the large aqueduct built during the reign of Octavian Augustus, like most of the public buildings (odeion, baths, Roman basilicas, nymphaea, cisterns, etc.).

Nikopolis was constructed to the specifications of a *colonia Augusta*. The majority of the buildings were set in regular building blocks (*insulae*) in the urban tissue of the Roman city, which are divided into rectangles (*strigae*), with every building occupying one or more of the latter, depending on its size.

Nikopolis was a centre of Greek culture and a meeting point for the worlds of the west and the east. For the first three centuries of the Roman empire it was the capital of Epiros and Akamania, and retained its liberty until the end of the reign of Gallienus (AD 253-268), as is clear from the fact that it struck its own coins. The crisis in the Roman empire

during the 3rd c. AD had serious consequences for Nikopolis, which lost its international, cosmopolitan character and was gradually transformed into a provincial centre.

With the reorganisation by Diocletian (AD 284-305) of the Roman empire, Nikopolis became the capital as well as administrative and economic centre of the province of Epiros Vetus. Continual barbarian raids and earthquakes led to the city's gradual decline. Nikopolis shrank during the 5th c. AD and was surrounded by stout new fortification walls punctuated by towers and gates. In the Early Christian period (4th-6th c. AD), it became the center of new artistic and intellectual activity and exercised a strong influence on the entire Greek world.



The most important monuments of the Christian city are the Early Christian churches and their annexes. Four of these basilicas are preserved within the Byzantine enceinte: Basilica A, or the Basilica of Doumetios, Basilica B or the Basilica of Alkison, Basilica Γ and Basilica ΣΤ. Basilica Δ has been identified outside the Byzantine city in the south-east section of the Roman town, and Basilica E has been excavated at Ormos Vathy.

Nikopolis appears to have gradually declined and been abandoned following raids by the Arabs (9th c. AD) and Bulgars (11th c. AD) in the region.

The Archaeological Museum of Nikopolis, situated at the entrance to Preveza, hosts the permanent exhibition "A battle - a city - an empire". In the Museum's first gallery is a presentation of the city's history, from its founding to its abandonment. The items on exhibit – chiefly architectural members, statues, altars, coins and other small finds – highlight its strategic location, its form and development into a flourishing administrative center during the Roman period, and its transformation into an important religious metropolis during the Byzantine period. In the second gallery, individual aspects and facets of the life of Nikopolis' inhabitants are presented. Vases, bricks and tiles, tools, toys, toiletry articles and jewelry, sarcophagi, cremation urns, and grave goods provide a picture of residents' commercial and industrial activities, daily life, and attitude towards death. Finally, the wealth of visual materials in the hallways presents the history of Nikopolis from its abandonment to the modern period, together with the history of excavation research and enhancement works from the early 20th century down to the present.

- | | |
|---|--|
| 1. Ρωμαϊκά τείχη | 1. Roman fortification wall |
| 2. Βυζαντινά τείχη | 2. Byzantine fortification wall |
| 3. Νοτιοανατολική πύλη | 3. South-east gate |
| 4. Βορειοανατολική πύλη | 4. North-east gate |
| 5. Νότια πύλη | 5. South gate |
| 6. Βόρεια πύλη | 6. North gate |
| 7. Δυτική πύλη | 7. West gate |
| 8. Ανατολική πύλη | 8. East gate |
| 9. Δυτικό νεκροταφείο | 9. West cemetery |
| 10. Νοτιοδυτικό νεκροταφείο | 10. South-west cemetery |
| 11. Νοτιοανατολικό νεκροταφείο | 11. South-east cemetery |
| 12. Ανατολικό νεκροταφείο | 12. East cemetery |
| 13. Βόρειο νεκροταφείο | 13. North cemetery |
| 14. Βορειοανατολικό νεκροταφείο | 14. North-east cemetery |
| 15. Πρυτανείο | 15. Prytaneion |
| 16. Οικία Μάνιου Αντωνίου | 16. Manius Antonius' Domus |
| 17. Ωδείο | 17. Odeion |
| 18. Νυμφαίοι του ρωμαϊκού υδραγωγείου - Δυτική πύλη | 18. Nymphaeion of the roman aqueduct - West gate |
| 19. Υδραγωγείο | 19. Aqueduct |
| 20Α-Γ. Βασιλικές Α, Β, ΣΤ | 20Α-Γ. Basilicas A, B, ΣΤ |
| 21. Ρωμαϊκή οικία | 21. Roman house |
| 22. Συγκρότημα παλατιού | 22. Palace complex |
| 23. Μεγάλες θέρμες | 23. Large baths |
| 24. Θέρμες Προαστείου | 24. Baths of Proasteion |
| 25. Στάδιο | 25. Stadium |
| 26. Γυμνάσιο | 26. Gymnasium |
| 27. Θέατρο | 27. Theatre |
| 28. Ιερό Απόλλωνα | 28. Sanctuary of Apollo |



ΝΙΚΟΠΟΛΙΣ

NIKOPOLIS

ΠΡΕΒΕΖΑ / PREVEZA



i T: 26820 89892

ΚΕΙΜΕΝΑ: Λ. ΚΑΤΣΑ

ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΤΑΠ, ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Ε. ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗ

TEXT: L. KATSA

GENERAL SUPERVISION: ARF, PUBLICATIONS
DEPARTMENT

LAYOUT: E. ELEUTHERIADI



ΜΝΗΜΕΙΑ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
MONUMENTS AND MUSEUMS OF GREECE
e-Ticketing system



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
HELLENIC REPUBLIC

Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού
Ministry of Culture and Sports



Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων
Archaeological Resources Fund

www.tap.gr